

SŁOWNIKA POLSKI WALCZĄCEJ NA KRESACH POŁŃCNO WSCHODNICH II RZECZPOSPOLITEJ

1. SPERSKI Aleksander s. Bronisława i Zofii z Moczulskich, ps. Szary
2. ur. 1 kwiecień 1916 r w m.Miszkrynia woj.Wileńskie
3. zm. 15 czerwca 1994 r w m.Olsztyn
4. urodził się w rodzinie zubożałej szlachty wileńskiej, po ukończeniu szkoły powszechnej w dniu 1 września 1930 r rozpoczyna naukę w Gimnazjum Zygmunta Augusta w Wilnie, które kończy egzaminem maturalnym w dniu 5 czerwca 1935 r /Nr II-10749/35/. Następnie odbywa służbę wojskową w Szkole Podchorążych Rezerwy i 81 pułku Strzelców Grodzieńskich im. króla Stefana Batorego w Grodnie jako kapral podchorąży. Po przejściu do rezerwy pracuje jako urzędnik w Hucie Szkła w m. Niemen. W 1939 r dwukrotnie odbywa ćwiczenia wojskowe a latem zdaje egzaminy przed generałem Klebergiem na patent oficerski, który miał otrzymać w styczniu 1940 r. 25 sierpnia 1939 r zmobilizowany jest do macierzystego pułku.
5. W pułku bierze udział w formowaniu nowych pododdziałów a w dniu 10 września transportem kolejowym udają się w kierunku południowym, następnie wschodnim do Baranowicz i Lidy, gdzie rozformowano jego pododdział. Wraz z grupą podchorążych udaje się do Wilna, gdzie bierze udział w jego obronie. Po zajęciu Wilna przez bolszewików wraz z kilkoma kolegami udaje się do Warszawy by wziąć udział w jej obronie. W drodze dowiaduje się o kapitulacji Warszawy i wraca do m.Niemen, gdzie zamieszkuje jego matka oraz do pracy w Hucie Szkła. Przez kolegę z Gimnazjum Monastyrskiego nawiązuje kontakt ze SZP, składa przysięgę i bierze udział w zbieraniu informacji wojskowych i gospodarczych oraz gromadzeniu broni i amunicji. W dniu 17 kwietnia 1940 r zostaje aresztowany przez NKWD wraz ze swoim przyjacielem Józefem Teresani "Karaluchem", jest więziony w Lidzie a następnie w Mińsku Litewskim. W maju zostaje skazany na 15 lat więzienia. W dniu 23 czerwca po zbombardowaniu więzienia w Mińsku, więźniów ewakuowano marszem pieszym w kierunku m.Czerwieńsk, gdzie po kolejnym bombardowaniu udaje mu się zbiec i po wielu perypetiach dotrzeć do Wilna. Zamieszkuje w różnych miejscowościach w rejonie Mejszagoły, gdzie pracuje jako drwal, stolarz, czapnik, szewc oraz u różnych gospodarzy na roli. Zamieszkując w majątku Marianowo należącego do rodziny Kosińskich, zostaje zaprzysiężony przez Maculewicza i przyjmuje ps."Szary". Pełni funkcję magazyniera broni i instruktora wyszkolenia strzeleckiego. W czerwcu 1944 r zostaje skierowany do oddziału rozpoznawczego "Groma" por.Zygmunta Geberta - Błażejewskiego z którym dzielił dalsze losy. Zostaje internowany w Miednikach a następnie wywieziony do Kaługi. Pracuje w kopalni, przy zakładunku drzewa na wagony a następnie w pracowni krawiecko - szewskiej, której kierownikiem był Broniek Wróblewski. W grudniu 1945 r zostaje wraz z grupą akowców wileńskich zwolniony i

przewieziony do pojałtańskiej Polski.

6. nie posiadam wiadomości
7. jak w punkcie 4 i 5
8. nie
9. aresztowany przez NKWD 17 kwietnia 1940 r, zasadzony na 15 lat więzienia, aresztowany przez litewską policję w 1942 r, więziony w obozie karnym z którego ucieka, aresztowany przez NKWD w lipcu 1944 r, internowany w Kałudze do grudnia 1945 r.
10. nie
- 11.-w latach 1946-50 studiuje w Wyższej Szkole Ekonomicznej na kierunku :
Handel Zagraniczny w Szczecinie, uzyskuje dyplom Nr 432/766,
-w latach 1956-59 ukończył Zaoczne Technikum Budowlane otrzymując upraw-
nienia budowlane Nr 234/60 z dnia 27.06.1959 r,
-w latach 1975-76 ukończył roczny kurs Efektywności Budownictwa w Pol-
skim Towarzystwie Ekonomicznym.
Od 1 kwietnia 1946 r do 31 stycznia 1982 r pracuje w różnych przedsię-
biorstwach budowlanych na kierowniczych stanowiskach w Szczecinie, Kłō-
dawie, Koninie, Tychach i Olsztynie, gdzie przeszedł na emeryturę.
Nie bierze udziału w życiu politycznym w Kraju i zagranicą.
12. Krzyż Partyzancki,URP z dn 17 lutego 1976 r.
Medal Zwycięstwa i Wolności 1945, URP z dn 15 marca 1976 r.
Medal za udział w Wojnie Obronnej 1939, URP z dn 11 lutego 1982 r.
Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski, URP z dn 17 kwietnia 1985 r.
13. Aleksander Sperski był człowiekiem wyjątkowo skromnym, gorącym patriotą
nie szermującym wielkimi słowami a czynem, wymagającym najwięcej od sie-
bie, koleżeński i towarzyski, nad wyraz pracowitym i zdolnym, niedościg-
nionym przykładem dla otoczenia. Wiedział dobrze, że w PRL-u nie będzie
mógł pracować w Handlu Zagranicznym wybrał więc budownictwo, któremu po-
święcił wszystkie lata swojej pracy zawodowej.
14. napisał krótkie wspomnienia, które poświęcił swojemu synowi Bogdanowi
zamieszkałemu w Paryżu.
15. *decyzje E-15607, zaświadczenie nie małażem*
16. *zdjęcie AS z 1946r po powrocie z obozu w Kałudze*
17. *zaświadczenie (xero) o zwolnieniu z obozu w Kałudze, które przez szereg lat
stawiło mu jako dowód osobisty.*

Opracował na podstawie posiadanych danych
siostrzeniec w/w Janusz Potkański

